

Z Á P I S

ze 48. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

ze dne **9. prosince 2022 od 10,00 hod.**

Přítomní: dle prezenční listiny

Program:

- 1) Zahájení Rady
- 2) Slavnostní předávání ocenění Ceny Rady vlády pro seniory a strnutí populace
- 3) Schválení programu a přítomných hostů
- 4) Schválení zápisu ze 47. zasedání Rady
- 5) Aktuality z MPSV
- 6) Ing. Tomáš Machanec, MBA – důchodová reforma, valorizace důchodů
- 7) Mgr. Klára Holanová – informace k dotačnímu titulu: „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“
- 8) RNDr. Jiří Jarkovský či RNDr. Jan Mužík, zástupce ÚZIS – informace o současné epidemiologické situaci onemocnění Covid 19
- 9) Diskuse, závěr

K bodu č. 1, 3, 4:

Zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále Rady) zahájila místopředsedkyně Rady Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová. V úvodu omluvila pana ministra, který má jiné pracovní povinnosti, ale dostaví se, jakmile to bude možné. Místopředsedkyně Rady přivítala hosty. Tajemnice Rady sdělila, že celkově je přítomno prezenčně 14 osob a on-line je připojeno 7 osob, včetně zástupců s plnou mocí. **Rada je usnášeníschopná.**

Schválení programu a hostů: bez připomínek

Schválení zápisu: zápis ze 47. zasedání Rady vlády byl rozeslán spolu s pozvánkou na 48. zasedání Rady, před zasedáním nebyla doručena žádná připomínka.

Schválení zápisu ze 47. zasedání: bez připomínek

Jednání pokračuje pro nepřítomnost pana ministra bodem č. 5.

K bodu č. 5:

Aktuality za MPSV –místopředsedkyně Rady Z. Odstrčilová

Informace k valorizaci důchodů a podrobnější informace k důchodové reformě dostaneme v průběhu Rady od pana ředitele Machance, bude mít prezentaci a vystoupí v dalším bodě Rady.

Informace k zákonům a k novelám zákonů, které připravujeme v naší působnosti:

Zákon o sociálních službách - první novela - vypořádáváme připomínky, máme vlastně již vypořádané všechny připomínky kromě jedné, kterou bychom měli dneska doladit a jestli se to povede, tak vlastně tento materiál již půjde do dalšího legislativního procesu. V zákoně o sociálních službách asi takové to nejzákladnější je **automatická valorizace jak příspěvku na péči, tak plateb za výkony péče**. V současné době u obou dvou jsou navrženy dva rozdílné mechanismy, rozhodli jsme se, že toto ještě chceme sladit tak, aby tam byly obdobné mechanismy. **Definujeme novou cílovou skupinu**, která může využívat sociální služby, a to jsou **pečující**. Právě tím chceme vlastně zdůraznit význam těchto lidí. Už teď jsou pečující příjemci některých sociálních služeb, ale bohužel se to obchází třeba tím, že se v registraci definují jako jiná cílová skupina. Personální a materiálně technický standard, výrazně ovlivní poskytování služeb pro seniory především v pobytové službě, toto nebude přímo upraveno v zákoně, bude to definováno následně ve vyhlášce, nicméně když to předkládáme vládě a potom následně do parlamentu, tak už musíme mít vydefinované. V tento okamžik probíhá velmi intenzivní komunikace s poskytovateli jednotlivých typů sociálních služeb, kde se vlastně vyladuje to, jak tyto personální standardy budou vypadat. Je to velmi složitý problém. Ministerstvo trvá na tom, abychom zavedli **personální standard**, protože máme za to, že je potřeba sjednotit přístup k registracím jednotlivých typů sociálních služeb. V současné době existuje nepsaných až skoro 30 standardů přes jednotlivé kraje, takže ambici vydefinovat personální standard máme, ale je možné, že přistoupíme k nějakému zavedení tohoto standardu. Plánujeme, že personální standard zavedeme jenom do některých typů sociálních služeb, např. pobytové sociální služby. Po vyhodnocení tohoto pilotního zavedení bychom pokračovali dál, to je jedna z možných cest, ke které se teď pravděpodobně přikláníme.

Druhá novela zákona o sociálních službách – připomenu, že předpokládáme platnost první novely od 1. 7. 2023, zároveň připravujeme velkou novelu zákona o sociálních službách, kterou již diskutujeme a intenzivní práce začnou od ledna příštího roku. V květnu by měly být diskutované základní téze této novely a následně by se mělo dopracovávat a tvořit paragrafové znění, tak abychom za rok, to znamená v prosinci příštího roku již mohli vstoupit do připomínkového řízení a následně legislativního procesu. Tato novela se primárně bude týkat **financování sociálních služeb**, ale jsou tam ještě další důležitá témata, která chceme v rámci této novely řešit, a to je **kvalita sociálních služeb** a s tím související **inspekce sociálních služeb, typologie sociálních služeb** a **oblast pracovníků v sociální oblasti**. Ve věci pracovníků v sociální oblasti, v tento okamžik ještě není rozhodnuto jestli půjdeme cestou novely zákona o sociálních službách, nebo vytvořením samostatného tzv. „**profesního zákona o sociálních pracovnících a dalších pracovnících v sociální oblasti**“. Tuto oblast pracovníků chceme systémově pojmout během příštího roku.

Zákon o dlouhodobé péči, na kterém má intenzivně spolupracujeme s ministerstvem zdravotnictví a se zdravotními pojišťovnami a po novém roce budeme spolupracovat se všemi partnery, kteří jsou relevantní na tom, abychom tento změnový zákon dodefinovali. Bude měnit 3 zákony, a to:

- zákon o sociálních službách
- zákon o zdravotních službách
- zákon o zdravotním pojištění

Strategie rodinné politiky – finišujeme práce na strategii, měla by zahrnovat člověka od narození až po konec života a tudíž, chceme do rodinné politiky integrovat i opatření, které se týkají seniorských rodin nebo mezigenerační solidarity, mezigeneračního sdílení a soužití, chceme zdůraznit jednotné vnímání rodinné politiky, protože pokud bychom tyto dvě oblasti řešili každou zvlášť, mohl by nastat naprosto přirozený důsledek, že tyto skupiny můžeme stavět proti sobě, a to v žádném případě nechceme.

Novelizace úhradové vyhlášky (dnes projednává vláda) - návrh je navýšit hotelové služby: platby za pobyt a za stravu. Úhradová vyhláška od ledna: sociální služby budou mít možnost si účtovat více, vynahradí se jim rostoucí náklady. Novela úhradové vyhlášky, která stanovuje maximální platby za jednotlivé služby od klientů sociálních zařízení bude platit od začátku ledna. MPSV novou vyhlášku schválilo tento týden. Úhrady se zvyšují většinou o desetikoruny. V případě klientů, kteří jsou odkázáni na služby v rozsahu více než 80 hodin měsíčně, zůstanou některé úhrady na stejné úrovni jako doposud. Nová vyhláška poskytovatelům vykompenzuje mimo jiné rostoucí náklady, se kterými se v poslední době potýkají. Vyhláška promítá růst nákladů do maximálních denních částek úhrad za stravu a ubytování, do zvýšení maximální hodinové úhrady za poskytnutou péči a do zvýšení sazby za dílčí činnosti v rámci pečovatelské služby.

U osoby se zdravotním postižením došlo k **zvýšení příspěvku na mobilitu** ze současných 550 na 900 korun, poprvé se takto bude vyplácet v prosinci, zároveň došlo ke zvýšení maximální výše **příspěvku na zvláštní pomůcku** na pořízení svislé zvedací plošiny o 100 000 korun ze současných 400 000 Kč na 500 000 Kč, ke zvýšení příspěvku na mobilitu o 2 000 Kč pro zvláštní přístrojové vybavení za zdravotnické prostředky v důsledku energetické náročnosti.

Další změna k 1.1. 2023 - životní a existenční minimum

zvýšení k 1/23 o 5,2%

Životní a existenční minimum platné od 1. ledna 2023 (v Kč za měsíc)	Platné od 1.července 2022	
<u>Životní minimum</u>		
jednotlivec	4 860	4620
první dospělá osoba	4 470	4250
další dospělá osoba	4 040	3840

děti podle věku:		
• do 6 let	2 480	2360
• 6 až 15 let	3 050	2900
• 15 až 26 let (nezaopatřené)	3 490	3320
<u>Existenční minimum</u>	3 130	2980

Informace k **Ukrajinským uprchlíkům v České republice** -vyloučení osob s dočasnou ochranou z českých dávkových systémů, to jest nadále se předpokládá podpora humanitární dávkou a specifickou podporou bydlení, to znamená humanitární dávka a solidární dávka jako příspěvek na solidární domácnost a jednoduše to znamená, že vlastně lidé kteří sem přichází z Ukrajiny a mají statut dočasné ochrany, tak vlastně nemůžou vstoupit do Českého dávkového systému.

Proběhla **dvě kola dotací ze státního rozpočtu pro poskytovatele sociálních služeb**, kteří vykonávají činnost ve prospěch ukrajinsky uprchlíků, jedna byla ve výši 240 milionů Kč a druhá byla ve výši 103 milionů Kč, máme poptávku samozřejmě na další výzvy, proto proběhla ještě výzva z evropských fondů, alokace je 200 milionů Kč a teď vyhodnocujeme jestli je dostatečná.

Proběhla **výzva pro dětské skupiny**, která je zaměřená na lidi, kteří přichází s malými dětmi předškolního věku a potřebují pomoc s hlídáním těchto dětí, dočasná komunitní centra, aktivita je podpořená z organizace Unicef a byla tam alokace 12 milionů Kč nicméně nebyla vyčerpána (vyčerpáno něco přes 5 milionů Kč), takže teď jsme vyhlásili aktuálně druhou výzvu.

Lékařská posudková služba – Lékařská posudková služba – předpokládané datum novely od 1. 1. 2023 - měla by pomoci ve zefektivnění činnosti lékařské posudkové služby, a to mimo jiné zavedením nové pozice odborných nelékařských zdravotnických pracovníků (ONZP) do oblasti posuzování zdravotního stavu na okresních správách sociálního zabezpečení. Tito pracovníci se budou v rozsahu své kvalifikace podílet na posudkové činnosti, čím se vytvoří účelná dělba práce mezi ONZP a posudkovými lékaři a posuzování zdravotního stavu se zrychlí. V roce 2023 předpokládáme další úpravy v oblasti lékařské posudkové služby.“.

10:25 – přichází pan ministr, přebírá vedení Rady s omluvou

Omlouvá se za zpoždění, zdržel se v debatě s panem velvyslancem. Srdečně všechny přivítal a pozdravil, poděkoval hojnou osobní účast.

Jednání pokračuje bodem 2 programu.

K bodu č. 2 Slavnostní předávání ocenění Ceny Rady vlády pro seniory a strnutí populace:

Soutěž se stala již tradicí, pořádáme ji od roku 2013, cílem soutěže je zvýšit povědomí společnosti o problematice seniorů stárnutím, motivovat seniory, ukázat na význam mezigenerační solidarity a mezigeneračního dialogu. V roce 2022 byla soutěž vyhlášena ve čtyřech kategoriích:

- Osobnost, která se významným způsobem a dlouhodobě angažuje v oblasti podpory seniorů jako profesionál
- Osobnost, která se významným způsobem a dlouhodobě angažuje v oblasti podpory seniorů jako neprofesionál
- Kolektiv či projekt, který se významným způsobem angažuje v oblasti mezigenerační spolupráce
- Zvláštní cena předsedy Rady - pana ministra

V kategorii jednotlivec profesionál se vítězem stala: Ing. Hana Čepová, spoluzakladatelka organizace Právě teď!. Organizace poskytuje cvičení paměti, zásady kybernetické bezpečnosti, velkou část aktivit začali realizovat po vypuknutí války na Ukrajině, kdy organizace Právě teď! nabídla své služby i seniorům z Ukrajiny.

V kategorii jednotlivec neprofesionál se vítězem stala paní Vilemína Svobodová. Pořádá vzdělávací odpoledne, ale také ozdravné pobyty, výlety, zájezdy se seniory, v rámci utváření mezigeneračních vztahů chodí často do místní mateřské školy. Za tři měsíce oslaví organizace 20. výročí od založení klubu, 20 let klub sama vede.

V pořadí třetím vítězem se stal projekt „Náhradní prarodiče náhradní vnoučata“. Cenu převezme Ing. Lucie Peštová, předsedkyně spolku „Spoj dva světy“. Cílem projektu je zejména v Českých Budějovicích, kde projekt sídlí, realizovat možnosti setkávání samostatně žijících seniorů a dětí. Projekt je zaměřen na seniory, kteří žijí v osamocené nemají vlastní rodiny.

Zvláštní cenu pana ministra získala paní Alena Ostrovská, zakladatelka služby pro seniory v České republice, která vznikla v roce 1997 v Hradci Králové. Je iniciátorkou tradičních aktivit pro zdravé a aktivní stáří, její životní motto je: „Těžko se člověk zbavuje toho, co děláte celý život. Najednou nejde, to už je to trošku taková nemoc z povolání.“ Všechny aktivity vedla v duchu hesla senioři nejsou pro společnost přítěží ale příležitostí“.

Závěrečné poděkování pana ministra všem, kteří se zapojili podle svých schopností a možností jakýmkoliv dílem.

Jednání pokračuje v bodě 5:

Informace podává pan ministr:

- **Dopady zvyšování energií** - Problémem se zabýváme i na evropské úrovni, snažíme se hledat různá opatření s co největším efektem a zacílením. Včera na Radě EPSCO (Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele) byla místopředsedkyně komise a ta tam jasně dávala příklady zemí, které prostě za poslední měsíce tu situaci nemají nastavenou dobře nebo od opatření dneska couvají. Některá opatření se ukázala prokazatelně správná. Některé návrhy

na opatření bohužel pomohla roztáčet kola inflace ještě více, takže já někdy vnímám, že jsou silná očekávání veřejnosti a slyšíme různé příběhy o snižování DPH a tak dále. Chci tady říct, že opravdu pokud máme tu inflaci krotit a máme mít ambici, že ta čísla budou v příštích měsících lepší, tak prostě opatření musí být extrémně dobře cílená, což samozřejmě někdy nejde spolu s tím, jaká jsou očekávání veřejnosti. Lidí, kteří tu pomoc v okamžiku úplně objektivně nepotřebují, ale mají pocit, že už by tu pomoc měli mít, takže tady pro nás pro politiky je to extrémně složité v tom, že my nejsme schopni uspokojovat společenskou poptávku, protože jsou prostě lidi, kteří si myslí, že by tu pomoc měli mít. Čeká nás ještě jednání, jak Rady evropské, tak Rady energo, kde se budou řešit věci, které sice nesouvisí úplně primárně většinou s problematikou seniorů. Je to otázka vlastně podpor velkých firem, energetiky, ale ono to souvisí se zaměstnaností, hledáme maximum možných opatření, udržet nízkou nezaměstnanost a jsem velmi rád, že včerejší čísla, která jsme zveřejnili, ukazují že v České republice držíme stejnou hodnotu, jaká tady byla v říjnu. V Evropě zatím nedochází k nějakému dramatickému zvyšování nárůstu nezaměstnanosti, takže věřím, že to se podaří udržet, že ta jistota i pro firmy tady do nějaké míry bude větší a nebudou mít ambici propouštět. Atmosféra strachu mi vadí, není dobré, jak se to jítří, jak to ještě bude horší, jak se bude propouštět a statistiky, že 30% firem bude propouštět, to samozřejmě není dobré, týká se to některých pracujících seniorů, ale týká se to samozřejmě jejich děti a vnoučat. Do těchto rodin vstupuje nejistota. Chci zdůraznit, že v rámci evropského kontextu budeme i nadále sledovat, která opatření jak fungují. Diskutujeme, jakým způsobem třeba v příštím roce ještě na některé zranitelné skupiny lépe cílit. Ono se k tomu dostaneme u té debaty o důchodech, kdo je ten zranitelný, nebo která skupina, když se budeme bavit třeba o seniorech, víme, že jsou to např. vdovy, vdovci, kteří bydlí ve větších bytech a tak dále, takže je to ještě o parametrech, které se zavedli v rámci příspěvku na bydlení, ale jsme schopni se o tom bavit ještě v dalších parametrech v rámci státní sociální pomoci. Na téma příjmové chudoby mj. musím říct, že Česká republika si v tom stojí stále velmi dobře a když se podívám na mapu střední a východní Evropy a podívám se i třeba na státy jako je Řecko a Itálie, tak tam teď když jsem viděl přehledy za posledních 24 měsíců, tak tam ta situace pro lidi vůbec není pozitivní, takže můžeme tady si stěžovat na spoustu věcí, ale si myslím, že pořád v rámci mezinárodního srovnání Česká republika vychází poměrně dobře.

Informaci podává místopředsedkyně Rady Z. Odstrčilová

Zkrotíme energie v domácnosti – praktický manuál pro pracovníky Úřadů práce a sociální pracovníky - obdržel dnes každý člen Rady či jeho zástupce a bude rozeslán i e-mailem. Cílem je zvýšit energetickou gramotnost. Smyslem a cílem je, aby pracovníci v přímé péči měli alespoň základní informace při poradenství. Předcházení nekalým praktikám, ochrana seniorů, musí být v dané chvíli prioritou. Tento materiál byl cestou krajských úřadů rozeslán do všech jim podřízených správních obvodů. V závěru materiálu najdete pozvánku/link na školení v dané oblasti. Celkově školení trvá 90 minut. Máme zájem vyškolit tisíce pracovníků. Jestliže k vám nedorazila pozvánka na školení a máte zájem být vyškoleni, napište paní Řehákové Fučíkové, zprostředkuje informace a budete se moci přihlásit. Termíny budou do konce roku i po novém roce. Jde o to, aby lidé nepropadli do dluhů a aby se našlo řešení.

Diskuse:

K. Šimáčková Laurenčíková - poděkovala za vznik a obsah materiálu, považuje ho za zdařilý. Úřad vlády tento materiál bude cestou odborných komisí dále rozesílat.

Pan ministr – doplnil a uvedl prosbu – máte li komunikační kanály k seniorům - ve spolupráci s MŽP jsme připravili Nová zelená úsporám light, na webu MŽP a SFŽP jsou jednoduché informace o tom, kdo má nárok na podporu.

Zasedání dále vede místopředsedkyně Rady Z. Odstrčilová

K bodu č. 6:

Ing. Tomáš Machanec, MBA – ředitel odboru sociálního pojištění - informace o valorizaci důchodů a návrh nové důchodové reformy

První valorizace důchodů – leden 2022 (řádný termín) - navýšení základní výměry o 350 korun a také k navýšení procentní výměry o 1,3% a 300 Kč k tomu

Druhá valorizace důchodů – červen 2022 (mimořádný termín) - kvůli vysoké inflaci došlo k navýšení procentní výměry o 8,2% (tj. o růst cen), navýšení základní výměry neproběhlo.

Třetí valorizace důchodů – září 2022 (mimořádný termín) - kvůli vysoké inflaci došlo k navýšení procentní výměry o 5,2% (tj. o růst cen), navýšení základní výměry neproběhlo.

Prezentace k důchodové reformě byla rozeslána –rozeslána 12.12.2022

Významnější změny důchodového systému

Přípravy významnějších změn důchodového systému (důchodové reformy) probíhají v pracovní ose: Poradní tým ministra → Koaliční a politická jednání → Legislativní příprava MPSV.

Aktuálně jsme dominantně v první fázi procesu – jednání Poradního týmu ministra probíhají na měsíční bázi. Poslední 3 jednání (2. 9., 6. 10. a 3. 11.) byla věnována krátkodobé a dlouhodobé finanční udržitelnosti systému.

Problémy udržitelnosti v krátkém termínu plynou zejména z energetické krize a související vysoké inflace, která prostřednictvím valorizace důchodů velmi rychle zvyšuje objem prostředků nutných k výplatě důchodů.

Dlouhodobě je problémem důchodového systému zejména stárnutí populace a zhoršení poměru mezi plátcí do systému a příjemci dávek.

Aktuální jednání Poradního týmu proběhlo 8. 12. 2022 diskutována byla (1) výhodnost předčasných důchodů a možnosti změn v tomto segmentu a (2) priority důchodové reformy.

V návaznosti probíhají a budou probíhat jednání na koaličním půdorysu, kde jsou diskutovány dílčí náměty, k nimž již proběhla diskuze na Poradním týmu nebo, které jsou předloženy dalšími subjekty (např. ministr financí).

Projednané a dohodnuté změny se stanou součástí reformního balíčku (novely zákona o důchodovém pojištění), který bude připraven v průběhu roku 2023. Cílem balíčku bude řešit hlavní problémy systému a přitom minimalizovat dopad na stávající důchodce.

Diskuse:

J. Ouředníčková – dotaz k souběhu platu a důchodů, bez odvádění pojištění zaměstnancem. V dané chvíli bude mít vzhledem na toto opatření vyšší příjmovou složku, ale z toho neplyne žádná atraktivita pro zaměstnavatele. Zaměstnavatel vždy mj. hledí na výkonnost zaměstnance, co věkem klesá. Dále z daného návrhu není nijak zvýhodněn zaměstnavatel, aby zaměstnávání seniorů považoval za výhodu vůči firmě. Příspěvek za vychované dítě – může požádat o tuto dávku i otec, když matka již nežije?

T. Machanec:

Atraktivita u zaměstnavatelů:

Účinnost zákona od 1.2. 2023, platí pro 55+, zkrácený úvazek na 30 hod./týdně, snížení pojistného pro zaměstnavatele o 5% na 19,8%.

Výchovné u vdovců, muži můžou mít taky nárok na výchovné, podmínkou je „kariévní výkyv“ – vdovec, který byl celý čas v zaměstnání a bude chtít deklarovat, že se přímo rozhodujícím způsobem podílel na výchově, bude muset prokázat, jakým způsobem tak činil. Pokud ovdověl, a vychovával sám dítě v mladším věku, nárok na výchovné mít bude.

Dřívější odchod do důchodu (Zachranáři, event. podnikový hasiči...) – k tomu je potřeba dodat, aby se tak stalo, budou muset firmy odvádět vyšší odvody. Vyšší finanční krytí od zaměstnavatele, aby výhoda pro zaměstnance byla podložená financováním.

V. Samek: Důchodová reforma má za cíl zajistit vyšší důchody a udržitelnost důchodového systému, to je to čemu se ČR zavázala v rámci EU. Slevy na pojistném a zkrácené úvazky vedou k zhoršení bilance. Já mám velké pochybnosti o tom, co se tady na ministerstvu děje, jaká to má být reforma a co je cílem, aby důchodci měli vyšší důchody pokud je to možné, aby byli dlouhodobě finančně udržitelní? Zavázali jsme, ale teď jdeme přesně opakem, slevy na pojistném na zkrácené úvazky to znamená že zhoršujete bilanci důchodového účtu a to dlouhodobě to je jasný krok zpátky, navíc vnáší se to do trhu práce, likvidujete tím část příjmů důchodového systému. V budoucnu nebude dostatek peněz a tady je ministerstvo, které takhle plýtvá - tak to je první věc. Druhá věc, já bych řekl že ministerstvo má sledovat prvořadě sociální cíl, když sleduji to co tady bylo hezky popsáno a to co chcete udělat s pracujícími důchodci, tak to je přece úplně sociálně špatně. Vy tomu pracujícímu důchodci, až když ukončí pracovní činnost a bude odkázán na svůj důchod, tak oproti dnešnímu stavu, tak vy mu nedáte úlevu, vy mu dáte slevu, ale až ve chvíli, kdy bude na tom příjmově nejlíp. On má čistý důchod, on má vedle toho plný výdělek a ještě přidáte slevu na dani? To je mrhání penězi. Sleva na dani, je to věc, která prostě tady ztrácí peníze, které nám budou chybět a pak budeme provádět nějaký skok ve vztahu ke všem důchodům. Sociální cíl naprosto pomíjíte, posilujete příjmovou situaci v době aktivní práce a zhoršujete situaci v době požívání důchodů bez jakékoliv práce, proto jsme to napadli. Vaším cílem důchodových oblastí má být pokud možno co nejvyšší komfort. Záměr, aby děti přispívaly rodičům ze svého pojistného, ono to na první pohled vypadá strašně líbivě. Ale často ty děti žijí v současné době, příjmově v nejhroší

situaci, jakou si dovedete představit a z té se nedostanou. Pan ministr hodlá zlikvidovat vazbu minimální mzdy na zaručenou mzdu, a to vám garantuji, že se zastaví mzdový vývoj v zemi. Budeme dál zemí velmi levné práce. Sestřelit jejich důchod, protože oni neodvedli to potřebné pojistné, které na ten dlouhodobě udržitelný důchodový systém budeme potřebovat? Mě to přijde že se tady realizují, my tomu říkáme „nápad“ - někdo přijde vždycky s nějakým nápadem. Necílíte na vyšší důchod v době, kdy člověk už nebude mít žádnou aktivitu, ale přidáváte mu nesmyslně v době, kdy je ten pracující důchodce na tom absolutně nejlíp. Vláda si uvedla do programového prohlášení, snížit pětatřicet na pětadvacet let čekací doby, na základě návrhu OECD. Tady se chce prodlužovat délka doby odchodu do důchodového věku, bude se říkat třeba 67 let, od 18 let si to spočtete máte k dispozici 50 let života. A vy najednou řeknete, a my vám budeme tolerovat že pětadvacet let si budete dělat, co budete chtít - někde nebudete vůbec pracovat, nebudete platit pojistku - a my vám stejně dáme důchod jako každému dalšímu, který si ho v tu dobu odpracuje a platit bude. Takže místo toho, abyste se soustředili na problémy, které důchodový systém má - což je hlavně disproporce v daňové zátěži práce závislé a daňové práce OSVČ (tam jsou ty chybějící peníze, které tenhle stát potřebuje na to, aby mohl důchody financovat).

Z. Odstrčilová - Považuji toto téma za velmi zásadní.

V. Samek - Sociální partneři se zaměstnavateli, máme na řadu věci o kterých jsem tady mluvil úplně stejný pohled. Tady se něco v kabinetě vymyslí, ale jak říkám, zase nevíme, kdo to přesně je, jak to myslí, a my se k tomu dostaneme v situaci, kdy tohle je už defacto rozhodnuto v koalici, pak to projde parlamentem.

Z. Odstrčilová - Pan ředitel Machanec na začátku svého vystoupení řekl, že debata se rozšíří o sociální partnery. Navrhují, že bychom se tomu věnovali některé příští zasedání.

V. Samek - Ministerstvo teď vypořádává připomínky řízení, pak nám napíše, že nám nevyhovuje a jde se do vlády a do parlamentu.

J. Zelený - Považuji za důležité poukázat na to, že z našich šetření plyne poměrně komplikovaná implementace té klasifikace ISCO. To znamená, že tam hrozí poměrně velké problémy se zařizováním těch lidí, pokud definice nebude naprosto jasná. V minulém návrhu to bylo vázané například na zdravotní režimy, kde jsou evidence zaměstnanců naprosto jasný podle jiného právního předpisu. Reaguji tak, protože i tehdy se řešilo konkrétní nastavení profese z klasifikace ISCO. Varuji před implementací, i z naší statistické praxe na straně zaměstnavatelů je toto poměrně velký problém.

Druhá věc je techničtějšího charakteru, dlouhodobě nás ze statistického pohledu trápí způsob valorizace nikoliv důchodů, ale vyměřovacího základu, protože tam je odkaz na vymezení mzdové statistiky. Zákon (z r. 1995) odkazuje, že se musí neustále využívat tato základna pro indexaci a je to technicistní věc. Ze statistického pohledu v zákoně o důchodovém pojištění nás trápí způsob valorizace nikoliv důchodů, ale vyměřovacího základu, protože tam je odkaz na vymezení statistiky, které vzniklo pro historických důvodů v roce 1995 a zákon tam odkazuje, že se musí neustále využívat tato základna pro indexaci, je to technicistní věc, ale upozorňuje na to, že je důležitá, protože tím jak se nám za spousty let vyvinul trh práce, tak realita je taková,

že vymezení, které musí vycházet z historicky zastaralých vymezení, tak některé profese nejsou již zastoupeny pro indexaci, a tak to vede k tomu, že toto není úplně reprezentativní pro současnou dobu. Na národním hospodářství, až tak velký finanční dopady nebudou, ale výrazně to zvýší transparentnost, i valorizace vyměřovacího základu, pokud by se přešlo na referenční hodnotu, která je v jiných právních předpisech. To znamená, že mzda v národním hospodářství a její index, jde o index nikoliv o hodnotu, takže pokud je možné do komplexnější novely toto zahrnout, jsme připraveni spolupracovat. Za nás by to velmi pomohlo. Inflace, ano víme, vývoj je poměrně dynamický. Inflace (potravin, energie), je výsledkem toho, že index životních nákladů důchodců převyšuje běžný spotřebitelský index, to znamená vlastně index po nějakou dobu, bude indexován nikoliv podle indexu spotřebitelských cen ale podle indexu životních nákladů domácností důchodců bez ekonomicky aktivních členů, takže pokud se bavíme o indexaci důchodů, tak de facto indexace není podle toho co je hlavní inflace, která je v médiích, ale vychází ze specifického spotřebního koše důchodců.

L. Sršňová - To je téma, které by se tady mělo řešit, protože jsme Ráda vlády. Děkuji kolegovi za prezentaci, ale myslím si, že bychom to měli řešit, a ne že to budou řešit jenom zástupci pětikoalice někde bokem, protože právě nápady, které oni nyní řeší, tak by měly podle mě zaznívat i tady a ne že je budeme dostávat až konci. Na minulém Radě se stalo, že nebyl prostor pro diskuzi a počkala jsem s vystoupením na další Radu, a nyní kdybych nebyla ostřejší, tak se k tomu zase nedostanu. Ráda bych navrhla, aby na další Radu přišli zástupci a byl prostor více prokonzultovat. Případně by tady bylo víc zastupujících, z řad odborníků, kteří to mají na starosti, aby debata mohla být relevantní. Protože já bych se přikláněla ke kolegovi Samkovi, abychom právě řešili otázku výdajové a příjmové části celé reformy, protože jinak to není reforma.

J. Horecký - Pokud jsme poradní orgán vlády, tak se domnívám, že v momentě, kdy vláda bude rozhodovat o těchto věcech, tak bychom to měli mít již opřipomínkové. Bude-li setkání k důchodům poté, co to vláda rozhodne, schválí a pošle do sněmovny, tak je to úplně k ničemu.

Z. Odstrčilová – Informace jsou dnes jen informativní.

V. Samek - Jestli říkáte, že to bude na příštím jednání nebo přes příštím tak ano, ale tak, aby to bylo předtím, než návrh bude vláda projednávat.

T. Machanec - Není ještě rozhodnuto, které záměry prohlášení vlády by měly být obsahem novely příští rok a myslím si, že to nebude do konce tohoto roku. Možná začátkem druhého čtvrtletí, by mohlo být zadání stanoveno a pak si myslím, že by byl vhodný prostor na diskuzi, protože teprve pak je na řadě legislativní zpracování. Máme v plánu v září 2023 předložit novelu do vlády.

V. Samek - Předchozím vládám bylo vytýkáno, že nedělali diskuse. Tato vláda se k tomu dokonce ve svém programovém prohlášení zavázala, že bude postupovat naprosto standardním legislativním procesem, nebude používat žádné zkrácené termíny, že bude řádně konzultovat se všemi, nás tady vynechala zcela bez debaty.

L. Desatová - My jsme ten návrh dostali, já jsem prvotně měla stejný názor jako pan Samek, nicméně když jsem to konzultovala s pány profesorem Potůčkem a Vostatkem tak mi vysvětlili, že úplně špatně to pro seniory není, a to ze dvou prostých důvodů. Jednak o navýšení ve chvíli, kdy důchodce skutečně pracuje a bere k tomu starobní

důchod, musí aktivně žádat každý rok sám. Nikdo mu to nepočítá automaticky. Z našeho průzkumu vyplynulo, že 90% lidí o tom vůbec neví, že nějaký takový institut existuje, že by o něj měli žádat. Ti co to zkusili, tak to zabalili po prvním roce, protože navýšení důchodu jim dělalo v průměru nějakých 60-70 Kč. Toto celé záleží samozřejmě na profesi, ale takových případů jsme měli dost a klienti řekli, že jim to za to vůbec nestojí, aby o to žádali. Takže jak profesor Potůček, tak profesor Vostatek se shodli na tom, že pro seniory bude daleko přínosnější, když jim peníze zůstanou teď a oni si je odloží na další spotřebu.

Z. Odstrčilová - Po dohodě se sekci, která to má v gesci, paní náměstkyní, která má k tomuto relevantní informace a dokáže vám relevantně odpovídat, tento bod zařadíme na některou z dalších Rad, podle toho jak bude problematika relevantní v té době.

K bodu č. 7:

Z. Odstrčilová - Dnes byl zveřejněn na webových stránkách Ministerstva práce sociálních věcí program na podporu seniorských a proseniorských aktivit (VUA). Alokace na příští rok je o 18 milionů stejně jako tomu bylo v letošním roce.

Mgr. Klára Holanová – informace k dotačnímu titulu: Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností - prezentace rozeslána 12.12.2022

Každá organizace bude moci podat pouze 1 projekt a zastřešující organizace může podat projekty 2. Alokace k rozdělení opět 18 mil. Kč.

Do druhého podprogramu: alespoň rok existence, prokazatelná činnost v oblasti pro seniorských služeb, musí to být uvedeno ve stanovách či zřizovací listině, působnost alespoň ve 3 krajích a nesmí se týkat činnosti, které jsou poskytovány dle zákona o sociálních službách. Dotační program je vyhlášen se stejnými podmínkami, tak jako v letošním roce, takže budou podporovány dva podprogramy a jeden na veřejně účelné aktivity seniorských a proseniorských organizací, to se dále dělí na aktivity a činnosti příjmů zaměřené na podporu seniorů a na podporu mezinárodní spolupráce a zapojení v mezinárodních organizacích a druhý je podprogram na podporu kapacit střešních seniorských organizací kam patří: zajištění sportovních aktivit, zlepšením životního stylu prevenci komplikací sociálních jevů, vzdělávací aktivity, dobrovolnická síť a mentoring, na podporu advokacie, osvětová činnost, poradenství a činnosti zaměřená na podporu neformální péče. Mezinárodní spolupráce-týká se jen pár organizací, které jsou zapojené do mezinárodní spolupráce, radíme: členské příspěvky, účast na zahraničních konferencích a služební cesty, semináře, vzdělávací akce pro členy.

Harmonogram:

Příjem žádostí: 07. prosince 2022 - 09. ledna 2023,

Proběhne kontrola formálních náležitostí, pokud budou zjištěny nějaké nedostatky, organizace budou vyzvány k doplnění žádostí

Do půlky února bude probíhat hodnocení žádostí a koncem února by mohla zasedat dotační komise a přidělit jednotlivé částky.

Výplata v první půlce března, termín je do konce března.

Technické věci: žádosti podávat prostřednictvím aplikace OK služby senior, jinak to také najdete na stránkách MPSV/ senioři politika stárnutí/ dotační program a dotační řízení pro příští rok nebo vua@mpsv.cz

Diskuse:

J. Ouředníčková - Věkový průměr našich členů je tak hodně přes 70, otázku dotací jsme opravdu velmi široce a dlouze konzultovali s předsedy krajských organizací, i s některými členy základních organizací a je na absolutně jednotný názor, prostě pro ty seniorské organizace je dotace prostě téměř nedostupná. Kraje nabízí osobu, která vlastně s dotacemi umí a spolupracuje s nimi po celou tu dobu vedení dotace. Konkrétně naše organizace má velmi špatnou zkušenost s tím, že před lety získala dotaci, úplně ji nevyužila tím správným způsobem, v prosinci 2022 jsme z toho hlavního spolku dopláceli poslední splátku pokuty. Pro ně je to tak obrovsky náročný, ale taky jako taky se dotací bojí.

Z. Odstrčilová - Já vám naprosto rozumím a myslím si že to je naprosto relevantní podnět, nicméně tato dotační výzva je vyhlášená, má schválená pravidla. Letos jsme pořádali setkání a získali zpětnou vazbu na tento dotační titul a budeme se snažit dotace měnit tak, aby byl řečneme co nejpřístupnější relevantním subjektům, nicméně v tento okamžik fakt není možné už do systému vstoupit, je to takto nastavené, žádosti jsou nastavené a samozřejmě pokud budete mít otázku ke konkrétnímu vyplnění, tak se prosím na nás přes příslušný e mail : vua@mpsv.cz obračejte, kolegové vám vyjdou maximálně vstříc.

Náš cíl je obecně dotační řízení, které realizujeme zjednodušit a sjednotit. Příští rok se tomu speciálně budeme věnovat a budeme žádat zpětné vazby určitě od těch, kteří jsou stávajícími příjemci. Moc děkuji za tento podnět, pro případné dotazy ke konkrétnímu vyplnění se obračejte mailem.

K bodu č. 8

Informace o současné epidemiologické situaci onemocnění Covid 19

RNDr. Jan Mužík a RNDr. Jiří Jarkovský, zástupci ÚZIS - prezentace rozeslána dne 12.12.2022

Diskuse:

J. Ouředníčková - Včera na webu Seznam zprávy pan Prymula uvedl, že čtvrtou dávku vakcíny už si v žádném případě nenechá dát, jak tomu má běžný občan rozumět?

RNDr. Jiří Jarkovský, RNDr. Jan Mužík, zástupce ÚZIS - Doporučujeme 4 dávku všem, myslíme si, že i celá kampaní je na to zaměřena.

S. Kottbauerova - Pokud jsou mi známá zdravotnická data, tak 4 posilující dávka je správná, nejsou známé ani vedlejší příznaky a je velice dobře snášena. Doporučuje se občanům starším 65 let. Oni tato prohlášení různých lidí, která jsou protichůdná, nás opravdu jako občany hodně matou, takže je to složité. Prosím tady zástupce, kteří pracují s lidmi staršími 60 či 65 let, aby **očkovaní doporučovali v souladu s kampaní.**

K bodu č. 9:

Z. Odstrčilová - Otevírám poslední bod a to je diskuse, podněty, náměty, konkrétní témata.

Důchodová reforma - Toto bereme naprosto vážně a zařadíme ji do následujících Rad podle toho, kdy budeme mít relevantní podklady z odborné komise.

J. Ouředníčková:

Chtěla bych říct, že asi před týdnem byla u nás jedna studentka, tedy u mě doma, z vysoké školy, která dělala seminární práci na téma seniorů, takže jsme si povídaly a dostaly jsme se samozřejmě také k důchodům a já jsem jí říkala že na důchod a na ten seniorský věk je potřeba myslet už od mládí, to znamená opravdu od nastoupení do práce, protože to je asi jediný možný způsob jak např. za 30-40 let a tak dále bude důchodový systém udržitelný prostě tím, že lidé se stanou hodně odpovědní sami za sebe a řeknu odpovědnost toho státu bude trochu promlčená. V dnešní době to není možné, protože lidé, kteří jsou dnes v seniorském věku se na toto nemohli náležitě připravit, neměli pro to podmínky, ale určitě bychom měli k tomu směřovat, aby stát byl pro nás jenom řeknu, takovým metodickým vůdcem, ale aby jsme si za životy dokázali odpovídat sami.

Z. Odstrčilová - Je to věc, kterou bereme vážně, protože opravdu první z věcí, která bude v nové koncepci nebo strategii rodinné politiky je primární prevence, a to pro všechny rizikové oblasti nebo oblasti života. Toto chceme dávat do našich strategií a potom následně do podpory realizace trhu, a to je přesně to o čem vy mluvíte.

Toto téma je hodně skloňovaným v zahraničí a společnosti, státy, které demokratickou sféru berou opravdu vážně, tak vlastně to téma „managementu“ řeší. Takže my v tomto směru, tady taky s kolegy o tom diskutujeme, a uvažujeme o nějakém systémovém projektu. Nicméně již teď budeme dělat audity v rámci jednoho jiného systémového projektu a chceme vlastně do budoucna toto téma velmi podporovat právě u zaměstnavatelů, protože to je vlastně platforma, kde se dostanete ke všem, kteří jsou ekonomicky aktivní a mohou se aktivně připravovat na dobu, kdy budou bez zaměstnání třeba formou nějakých benefitů pro své zaměstnance. Naprosto souhlasím, já myslím že člověk se připravuje do důchodu od narození, když to řeknu jako v uvozovkách, ale nejdřív pasivně, protože je vychovávám k respektu ke starší generaci, následně k tomu, že sám má rodinu a porodí děti nebo zplodí děti. Je to téma, kterého jsme si vědomí a aktivně to do politik státu začleníme.

L. Sršňová - Dotaz k důchodům, existuje někde nebo je k dispozici nějaká analýza k jednotlivým změnám, kolik to bude stát, případně kolik se ušetří.

Z. Odstrčilová – Včera jsem byla na jednání, ale jenom na části, takže nemám detailní informace, nicméně byla tam vyčíslena opatření plusy a mínusy a je to vše zahrnuto. Momentálně to nemám k dispozici, ale pokud toto téma bude tématem našeho dalšího jednání, tak určitě budou vyčíslení součástí materiálu.

Závěr - Z. Odstrčilová poděkovala přítomným za účast a jednání ukončila.

Zapsala tajemnice Rady: Ing. Emilie Jašová, Ph.D.